

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
Відділ змісту і технологій навчання дорослих
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

**«ОСОБИСТІТЬ У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ
СУЧАСНОЇ ЄВРОПИ»**

ЗБІРНИК ТЕЗ ТА МАТЕРІАЛІВ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20-22 квітня 2017 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of theses and materials of V International Scientific-Practical Conference
«PERSONALITY IN ARTISTIC SPACE OF MODERN EUROPE»

April 20-22, 2017

Харків
Україна

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія:

Калашник М.П. - доктор педагогічних наук, професор
Матвєєва О.О. - доктор педагогічних наук, доцент
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор (голов.ред)
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Ткаченко Т.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, доцент
Филипчук Н.О. - доктор педагогічних наук, професор

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Протокол №2 від 15.03.17 р.

У збірнику викладено тези та матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, в яких викладено результати наукових, експериментальних, теоретичних та практичних досліджень з питань мистецької освіти. Збірник розраховано на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ВНЗ, учителів.

Ч-24 Час мистецької освіти «Особистість у мистецькому просторі сучасної Європи: зб. тез та матеріалів V Міжнар. наук. - практич. конф. (20-22 квітня 2017) / заг. Ред. Т.А. Смирнова. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017 – 91 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2017

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2017

© Федорко М. Ю., видавець, 2017

ISBN 978-617-7298-28-0

Голубінка Х.М.
ТВОРЧА ПОСТАТЬ БОГДАНА-ЮРІЯ ЯНІВСЬКОГО.....26

Панасенко Ю.А.
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ БАНДУРИСТА ВІРТУОЗА
С. БАШТАНА.....29

Сотникова Л.О.
МИКОЛА ЯКОВИЧ ЧАЙКІН – ВИКЛАДАЧ, КОМПОЗИТОР,
ХАРКІВ’ЯНИН.....31

4. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ПРОСТОРІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ

Ботнарчук А.П.
ІННОВАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ У ВОКАЛЬНІЙ
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА.....38

Запара А.І.
ЗАГАЛЬНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ДАНІЇ У ХХ
СТОЛІТТІ.....41

Плетньова А.С.
МИСТЕЦЬКА СКЛАДОВА ОСВІТИ В ЛІЦЕЯХ ФРАНЦІЇ.....43

Чирва А.О.
ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДУ ОСМИСЛЕННЯ ІНТОНАЦІЙНО-
СТИЛЬОВОГО РОЗУМІННЯ МУЗИКИ.....46

Маркіна Н.В.
СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ.....48

Такихин Р.С.
ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДУ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....50

ЗАГАЛЬНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ДАНІЇ У XX СТОЛІТТІ

Постановка проблеми та її актуальність. У загальній мистецькій освіті значне місце відводиться країнам Скандинавії. Інтерес до досвіду загальної мистецької освіти у школах Данії зумовлений виявленням її особливостей, актуальних і цікавих для українських педагогів ідей.

Данію називають «Шелланн», що перекладається як «Душевна, затишна країна», у цій назві відображається гуманістична життєва філософія датчан, як і скандинавців загалом. Одним із основних напрямів оновлення освіти в Данії, проголошених під час реформи 1987р., було сприяння розвитку креативності учнів. З метою реалізації цього завдання в датських навчальних програмах передбачалось обов'язкове вивчення школярами низки предметів художньо-естетичного циклу – музику, мистецтво, текстильний дизайн, ремесла(рукоділля, художня обробка деревини, металу), також релігійного мистецтва та символіки.

Музика є обов'язковим предметом базової школи Данії і вивчається учнями 1-6 класів: в 1-му та 5-6х класах – по одній годині, а в 2-4х класах (10-й клас є додатковим) датські школярі можуть вивчати музику як один із предметів на вибір. На думку Датських педагогів вивчення музики в школі має стати передумовою для формування в людині усвідомленої, стійкої потреби в долучанні до різноманітних форм і явищ музичного життя суспільства. Емоційному та інтелектуальному розвитку учнів сприяє активна музична творчість. Серед основних завдань музичної освіти в Данії прищеплювання молоді розуміння значення музичних традицій.

Серед основних знань та вмінь що закладено в програми міністерства Данії, стосуються чотири аспекти музичної освіти: спів, інструментальне виконання, рух під музичний супровід та теорія музики.

Гра на різних інструментах дає учням змогу зрозуміти звукові й технічні особливості різних груп інструментів. У Датській загально освітній школі головними є розвиток відчуття настрою, інтонації та ритму, ударні техніки, музичне виконавство, розвиток технічної культури виконання, імпровізація в процесі гри в такт, виконання простих ритмів гри на духових інструментах.

Вивчаючи теорію музики, школярі мають набути знань стосовно музичної композиції, навчитися повноцінно, глибоко і критично сприймати музичні твори. Значна увага приділяється розуміння учнями таких музичних понять, як сила, тривалість, висота, тембр, консонанс і дисонанс звуків, а також акорд та поєднання акордів. Датських дітей навчають також композиції, імпровізації та використанню можливостей нових музичних технологій. Педагоги опікуються й тим, аби надавати учням можливість для музичної практики.

Спів передбачає вивчення широкого репертуару датських і зарубіжних пісень, як історичних, так і сучасних. Учні вчать співати в унісон та виконувати сольні партії. Датські педагоги значну увагу приділяють роботі дітей над голосом, розвитку техніки, експресивності співу.

Предмет «Мистецтво» охоплює візуальні, фольклорні та декоративні види мистецтва, та комунікативні зображення. Як обов'язковий предмет «Мистецтво» вивчають з 1-5 клас базової школи. У 8-10-х класах учні можуть вивчати «Мистецтво» як один з предметів на вибір.

Загальна мета вивчення предмету «Мистецтво» полягає у тому, щоб через творчість, практику, аналіз призвичаїти дітей бачити повноцінно і різноманітно відчувати, використовувати і розуміти художню творчість як засіб комунікації та самовираження особистості.

У роботах із площинним, просторовим та електронним зображенням школярі набувають певних знань та розуміння світу образів. Це сприяє формуванню мотивації, зацікавленості учнів у набутті вміння самовиражатися за допомогою зображення.

Основними завданнями та вміннями у процесі навчання учні мають набувати знань стосовно того, як ідеї, уявлення, думки знаходять своє втілення в зображенні. Художня діяльність школярів передбачає практику, аналіз та оцінювання. Акцентується увага на важливості висвітлення в ході навчання етичних аспектів творчості.

Вивчаючи предмет «Мистецтво», школярі мусять отримати уявлення про різні шляхи бачення та набуття досвіду. З цією метою мають розглядатись як фігуративні та структурні роботи, так і фантастичні та імпресіоністські.

Висновки. Програми середньої школи з мистецьких дисциплін дозволяють враховувати особливості та можливості мистецької освіти й вимагають обов'язкової педагогічної творчості. Особливістю загальної

мистецької освіти в Данії є активне залучання дітей та молоді до традиційних народних мистецтв і до їх найсучасніших проявів, таких як – ремесло та сучасний дизайн, до музичного фольклору і сучасних електронних музичних технологій, тощо.

Література

1. Локшина Е.И. Тенденции развития содержания образования в странах Европейского Союза.–Дис.. д. пед. н. / 13.00.01 – общая педагогика и история педагогики / Е.И. Локшина // Инст. педагогики НАПН Украины, Киев, 2011. -289 с.

УДК 37.5:2

Плетньова А.С.

МИСТЕЦЬКА СКЛАДОВА ОСВІТИ В ЛІЦЕЯХ ФРАНЦІЇ

Постановка проблеми та її актуальність. Сьогодні, педагогічна громадськість Європи констатує, що чинна система освіти, яка з ХІХ ст. базується на поділі змісту шкільного навчання на дисципліни, дає лише фрагментальні знання, а не цілісне уявлення про світ. Багато французьких учених (зокрема відомий філософ Е. Морен у своїй книзі "Об'єднати знання: виклик ХХІ століття") вважають, що на сучасному етапі розвитку суспільства й освіти важливо, аби точні та соціальні науки, література та мистецтва утворювали цілісний інформаційно-освітній простір та привичаювали розум молоді до "контекстуалізації та узагальнення".

Індивідуальні керовані роботи (ТРЕ — travaux personnels encadres) можуть бути пов'язані з будь-якими шкільними предметами, й мистецькими зокрема, і розглядаються Міністерством освіти Франції як головний напрям реформування ліцеїв, розпочате у 1999 р., а їх упровадження - якісні, навіть революційні, освітні зміни. Іноваційна форма навчання передбачає обов'язкове включення до проекту змістового поля двох і більше шкільних дисциплін. Отже, індивідуальні керовані роботи можна розглядати як форму проектного міждисциплінарного навчання.

З 2000 у ліцеях Франції набуває поширення інноваційна форма навчальної діяльності — індивідуальні керовані роботи (ТРЕ), які за своєю суттю є різновидом міждисциплінарних проектів.

Інтеграція шкільних дисциплін покликана усвідомленню учнями таких основних філософських понять, як Космос, Життя, Людство тощо. Тому перед французькими викладачами лецеїв повстало завдання пошуків